

METHODOLOGICAL MATERIAL FOR TEACHERS OF VISUAL ART

Eco painting

GREECE * LATVIA
COMENIUS REGIO
VISUAL ARTS

Authors: Inga Ozoliņa, Ivanda Spulle-Meiere, Inta Paulsone, Antra Kārkla

Editor: Janīna Safranoviča

Designing: Guntis Safranovičs

Monitoring: Māra Silova

Publisher: Dobeles novada Izglītības pārvalde, 2015 (Education Department of Dobele)

Material Issue financed by support of the European Union's Lifelong Learning Programm and Dobele Municipality

Nature offers us a wide range of color and materials. In order to see and explore, we must look at nature. The ability to see, hear, smell and feel we have received at birth. These capabilities are so natural that we don't pay attention to that. Nature's bounty we also use in food, but we don't think that they could be used in other way.

We can work with different techniques by using natural materials in lessons of visual art. It is much more interesting for the pupils, because it turns out that the necessary materials for painting is just nearby - in the garden and meadow, in the basement and the kitchen shelf. Pupils can learn to prepare colors for painting themselves.

Glezošana ar dabas materiāliem. Eko glezniecība

Daba mums piedāvā plašu un krāsainu materiālu daudzveidību. Lai to ieraudzītu un iepazītu, mums jāskatās dabā. Spēju redzēt, dzirdēt, sataustīt un sajūst smaržu mēs esam saņēmuši, jau piedzimstot. Šīs spējas ir tik dabiskas, ka mēs par to īpaši nepiedomājam. Dabas veltes mēs lietojam arī pārtikā, bet neaizdomājamies, ka tās varētu vēl kā citādi izmantot.

Vizuālās mākslas stundās un interešu izglītības nodarbībās var strādāt dažādās tehnikās, izmantojot dabas piedāvātos materiālus. Tas ir daudz interesantāk un saistošāk pašiem skolēniem, jo izrādās, ka gleznošanai vajadzīgie materiāli ir tepat - gan dārzā un pļavā, gan pagrabā, gan virtuves plauktā un nav nepieciešama veikalā pirktā krāsu kastīte. Skolēniem var iemācīt pašiem pagatavot krāsas gleznošanai.

181.attēls. Dabas materiālu izvēle

Eksperimenti ar smaržīgām un krāsainām garšvielām

Garšvielas ir aromātiski produkti, ko izmanto ēdienu garšas uzlabošanai un aromāta pastiprināšanai. Par garšvielām mēs izmantojam dažādu augu lapas, ziedu daļas, augļus, sēklas un saknes. Eksperimentējot un gleznojot ar garšvielām, skolēni var atklāt daudz jauna un interesanta, paši var pagatavot kādu garšvielu pulveri, pētīt krāsu toņu dažādību.

Stundas plāns

Stundas mērķis : Radīt skolēnos interesi par gleznošanu ar ikdienā izmantojamām, smaržīgām un krāsainām garšvielām.

Stundas uzdevums: Izmantot dotās garšvielas kā krāsas gleznošanai.

Stundas gaita:

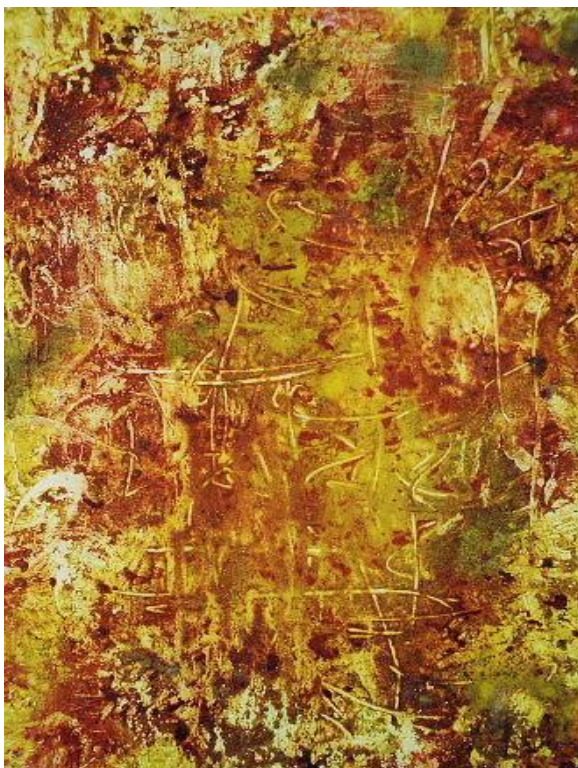
1. Ievadsaruna - iepazīstināšana ar stundas tēmu, skolotāja stāstījums par smaržīgām un krāsainām garšvielām, kuras izmantojam ikdienā dažādu ēdienu pagatavošanai.
2. Pētnieciskā daļa - garšvielu izpēte (smaržošana, garšošana), eksperimenti un sarunas par eksperimentiem.
3. Praktiskais darbs - skolēni glezno radošo darbu, izmantojot dažādu krāsu garšvielas.
4. Sarunas un diskusijas – stundas nobeigumā sarunas par garšvielu izvēli radošajam darbam, par krāsu toņu niansēm, par veiksmēm un neveiksmēm radošajā darbā.

Darbam nepieciešamie materiāli:

- Balts A5 formāta papīrs eksperimentiem;
- Balts A3 formāta papīrs radošajam darbam;
- Dažādas garšvielas: kurkums, sinepju pulveris, karijs, čili, paprikas pulveris, kanēlis;
- Zīmulis, dzēšgumija, akvareļa otas,
- trauks ūdenim, palete.

Stundas alternatīvas

Gleznojot ar garšvielām, var mēģināt to darīt uz mitra papīra, krāsas jaucot kopā un pludinot. Darba beigās var dot skolēniem uzdevumu pēc smaržas atpazīt garšvielas (ja stundas sākumā tas nav pateikts).

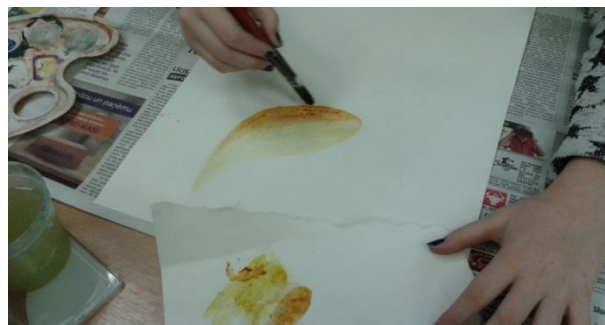
182.attēls. Dianas Ali gleznojums ar garšvielām

183.attēls. Francisko de la Barra ar papriku gleznotais portrets

184.attēls. Eksperimenti ar garšvielām

185.attēls. Eksperimenti ar papriku un kariju

186.attēls. Paprikas un karija krāsu toņu dažādība

187.attēls. Gleznojumā var parādīt faktūru, ja garšvielas klāj biezākā kārtā

188.attēls. Gleznojot ar garšvielām, vislabāk izmantot akvareļa otas un akvareļa papīru

Glezošana ar tēju un kafiju

No rīta brokastojot, mēs labprāt dzeram kādu siltu dzērienu. Daži dzer stipru tēju vai stipru kafiju, citi to dzer ar pienu vai saldo krējumu. Kafija un tēja ir ļoti aromātiski dzērieni. Tikai retais, dzerot šos dzērienus, ir aizdomājies par to, ka ar tiem ir iespējams gleznot. Jo stiprāka tēja un kafija, jo tumšākas „pēdas” tā atstāj uz papīra.

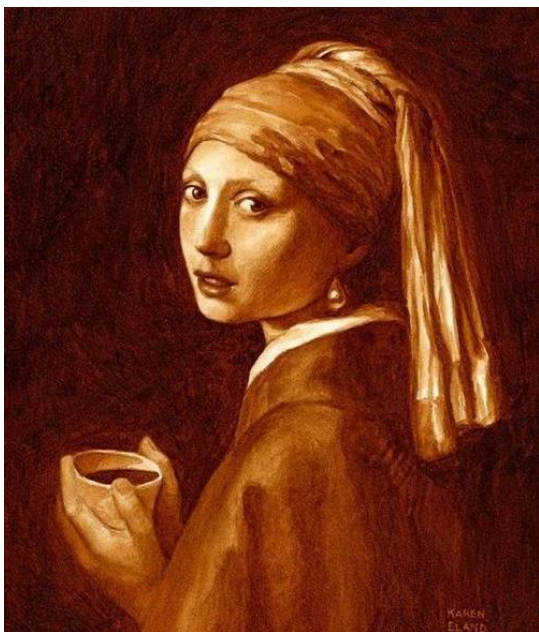
189.attēls. Ar kafiju gleznots Čarlija Čaplina portrets

191.attēls. Karena Ēlande. Leonardo da Vinči gleznas „Svētais vakarēdiens” interpretācija. Darbā redzamā kafijas krūzīte norāda uz darba tehniku

190.attēls. Karena Ēlande. Džeimsa Abota Makneila Vistlera gleznas „Kompozīcija pelēkā un melnā. Mākslinieka mātes portrets” interpretācija. Sievietes rokās redzamā kafijas krūzīte norāda uz darba tehniku

192.attēls. Karna Ēlande. Jana Vermēra gleznas „Meitene ar pērļu auskaru” interpretācija. Meitenei rokās redzamā kafijas krūzīte norāda uz gleznojuma tehniku

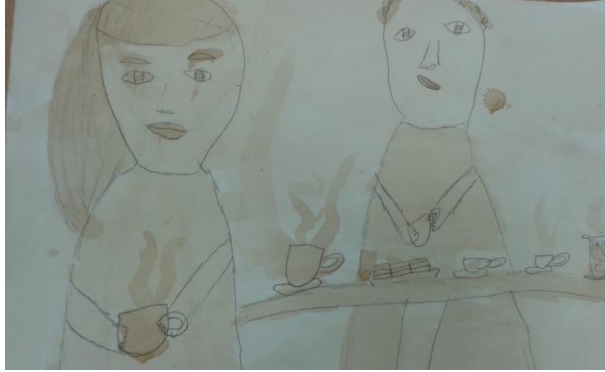
193.attēls. Beates Kaush ar tēju gleznota ainava

194.attēls. DMS audzēkņa darbs
Ja darbs zīmēts ar tumšāku zīmuli, tad kafijas gleznojumam tas spīdēs cauri.

195.attēls. DMS audzēkņa darbs
Izplūdušās flomāstera līnijas darba beigās var atjaunot, vēlreiz tās pārvelkot.

196.attēls. DMS audzēkņa darbs
Gleznojums ar tēju būs gaišāks par kafijas
gleznojumu.

197.attēls. DMS audzēkņa darbs
Flomāstera zīmējums gleznojot nedaudz izplūdīs.

Stundas plāns

Stundas mērķis: Rosināt skolēnus gleznot bez veikalā pirkām krāsām, savos gleznojumos izmantojot dabīgās krāsvielas.

Stundas uzdevums: Gleznojot ar tēju un kafiju, parādīt dažādas brūnās nokrāsas

Stundas gaita

1. Ievadsaruna – iepazīstināšana ar gleznošanai paredzētajiem materiāliem - tēju un kafiju, tējas un kafijas pagatavošanas procesu.
2. Pētnieciskā daļa - eksperimenti ar tēju un kafiju; krāsu toņu maiņa, izmantojot dažāda stipruma tēju un kafiju; sarunas par eksperimentos ieraudzīto un atklāto.
3. Praktiskais darbs – skolēni glezno radošo darbu, pielietojot akvareļtehnikas paņēmienus (pludinājumus, mazgājumus), panākot dažādību krāsu toņu nianšes.
4. Sarunas un diskusijas – stundas nobeigumā sarunas un diskusijas par kopīgo un atšķirīgo tējas un kafijas gleznojumos, par veiksmēm un neveiksmēm radošajos darbos.

Darbam nepieciešamie materiāli: balts A5 formāta papīrs eksperimentiem, balts A3 formāta papīrs radošajam darbam, zīmulis, dzēšgumija, akvareļa otas, trauks ūdenim, paleta, tumšas krāsas flomāsters, tēja un kafija.

Stundas alternatīvas

Gleznojumā var izmantot arī kafijas biezumus, tos uzliekot vietās, kur darbā jāparāda faktūra. Gleznojumi ar tēju būs gaišāki, tāpēc atsevišķās vietās tējas gleznojumu var patumšināt ar kafiju. Pirms gleznošanas ar tēju vai kafiju zīmējuma līniju var pastiprināt, pārvelkot to ar flomāsteru. Atsevišķu flomāsteru līnija mitrumā izplūst, un darbs iegūst līdzību "akvarelim".

198.attēls. DMS audzēkņa darbs
Kafijas biezumus var izmantot, lai darbā parādītu faktūru

Glezošana ar dažādām sulām

Bērniem un arī pieaugušajiem ļoti garšo dažādu augļu, ogu un dārzeņu sulas. Tās mēs paši varam iegūt, izspiežot augļus, ogas vai dārzenus. Vēl vienkāršāk tās nopirkt veikalā. Uz balta galdauta nejauši izlieta sula atstāj „pēdas”, jo tai ir krāsa. Jo stiprāka sula, jo „paliekošākas pēdas”. Arī uz papīra dažādu krāsu sula atstāj „pēdas”. Tā noder arī radošajos darbos – ar sulu varam gleznot.

Stundas plāns

Stundas mērķis: Rosināt skolēnus atklāt un iepazīt dažādu augļu, ogu un dārzeņu sulas kā netradicionālas un interesantas krāsas gleznošanai.

Stundas uzdevums: Uzgleznot ziedus, izmantojot augļu, ogu vai dārzeņu sulu, izzināt to krāsu daudzveidību.

Stundas gaita:

1. Levadsaruna – iepazīstināšana ar gleznošanai paredzētajiem materiāliem- dažādu ogu, augļu un dārzeņu sulām; sarunas par augļiem un dārzeņiem, kas aug dārzos.
2. Pētnieciskā daļa - eksperimenti ar dažādām sulām, pētot, kā mainās krāsu toņi, sulu atšķaidot vai dažādas sulas kopā jaucot; sarunas par eksperimentos ieraudzīto un atklāto.
3. Praktiskais darbs – skolēni glezno radošo darbu, pielietojot akvareļtehnikas paņēmienus (pludinājumus, mazgājumus), panākot dažādību krāsu toņu niansēs.
4. Sarunas un diskusijas – stundas nobeigumā sarunas un diskusijas par krāsu toņu dažādību, krāsu izvēli, par veiksmēm un neveiksmēm radošajos darbos.

Darbam nepieciešamie materiāli: balts A5 formāta papīrs eksperimentiem; balts A3 formāta papīrs radošajam darbam; zīmulis, dzēšgumija, akvareļa otas, trauks ūdenim, paleta, augļu, ogu vai dārzeņu sula.

Stundas alternatīvas

Ja ir laiks, tad gleznojumu var papildināt ar zīmējumu, izmantojot tumšākas krāsas zīmuļus, pildspalvas vai flomāsterus. Strādājot ar skolēnu grupu, kur bērnu skaits ir līdz 10, ir iespēja veidot kopdarbu, visiem

iesaistoties viena liela darba tapšanā. Skolēni var izdomāt tēmu vai veselu stāstu, kuru, darbu beidzot, var nolasīt vai izstāstīt. Svarīgi, lai pašiem skolēniem darba process būtu interesants un aizraujošs.

199.attēls. Sulas atstātās „pēdas”

200.attēls. Eksperimenti ar dažādām sulām

201.attēls. Ar aveņu un zemeņu sulu gleznots sievietes portrets

202.attēls. Ielu mākslinieks Narceilo Grud apglezno sienu ar augļiem, ogām un dārzeniem

203.attēls. Gleznojums ar biešu sulu

204.attēls. Viss sagatavots gleznošanai

„Sausā gleznošana”. Eksperimenti ar augiem, ziediem un ogām

„Sausajā gleznošanā” nav vajadzīgas otas un ūdens, „gleznošana” notiek, ieberzējot papīrā augu daļas – kātus, lapas, ziedus un ogas. Krāsas un otas aizstāj augi un to daļas. Pati daba ir ļoti daudzkrāsaina, un pati daba arī krāso. Daudzi gleznošanai noderīgi augi atrodas tepat - rokas stiepiena attālumā, vajag tos tikai ieraudzīt.

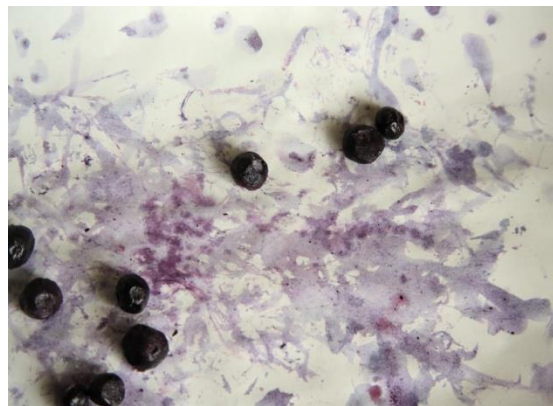
Darbam nepieciešamie materiāli: balts A5 formāta papīrs eksperimentiem; balts A4 formāta papīrs radošajam darbam; dažādi augi.

Stundas alternatīvas

Stundas beigās skolēni savus radošos darbus var savienot, tos sastiprinot kopā ar līmlentu, tā izveidojot vienu lielu, raibu kopdarbu kā paklāja vai auduma metu. Darba gaitā var pārrunāt un atkārtot mācīto dabas zinību stundās. Darba procesā iegūtos krāsu toņus var salīdzināt ar krāsām dažādu Latvijas novadu tautas tērpos.

209.attēls. Atklājumi, saspiežot ogas

210.attēls. Melleņu atstātās pēdas uz papīra

Interneta avoti

<http://www.inspirefusion.com/coffee-painting-art-by-dirceu-vegia/>

<http://www.odditycentral.com/pics/the-unique-coffee-art-of-karen-eland.html>

<http://shaoridragonblood.deviantart.com/art/tea-painting-288900982>

<http://carnegriff.deviantart.com/art/Tristesse-176524773>

<http://www.somervilleartscouncil.org/nibble/painting-with-paprika>

<http://www.dianaali.com/artwork/foodworks/>

http://fimby.tougas.net/Beet_Juice_Painting

<http://www.kixcereal.com/kix-cereal-play-with-your-food-berry-paintings/>

<http://www.cakespy.com/blog/tag/cakespy-shop?currentPage=2>

<http://ilpvideo.com/video/NDU2Mjg>